

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

No hi ha paraules per a qualificar la monstruositat dels crims feixistes.

L'home—tot i haver conegut els bàrbars—no comptava amb tanta maldat.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 12 — Telèfon 2.º 255

ANY III

Mataró dijous 31 març 1938

NUM. 526

NUMERO SOLT: 1,8 CTS
SUBSCRIPCIÓ: 2,50 PESSETES MES

Parla el President de Catalunya

A lluitar, a treballar i a resistir, perquè resistir és el triomf
AMUNT PER LA VICTORIA, GERMANS!

Poble de Catalunya:

Us parlo en uns moments en què més que mai cerco dins la feblesa de les meves aptituds i condicions els recursos millors per tal que m'apropin a poder ésser digne de la vicissitud històrica i de la responsabilitat immensa com a President de Catalunya i de la meua pròpia obligació com a català i com a home. Us parlo en uns moments en què se cerca i no es troba la paraula que pugui traduir la intensitat i complexitat dels estímuls i vibracions del meu ésser. Us parla Lluís Companys, President de Catalunya.

El 18 de juliol la nostra terra, per mitjà de les forces del Govern de la Generalitat i per l'impuls popular, va batre, anihilar, desfer i foragitar quilòmetres lluny de les fronteres catalanes els quadres dels militars facciosos que havien aixecat les armes contra la República. El nostre territori va quedar net de la facció rebel, però la guerra encesa per la traïció va assolir tot Espanya i els soldats de Catalunya feren llur operació en tots els fronts de la República espanyola, en defensa de la qual el nostre poble va abocar tota la capacitat dels seus mitjans i de les seves energies.

La insurrecció militar, preparada a l'estranger, va quedar convertida en una guerra d'independència. La vella bandera monàrquica opressora ha pujat de to els colors roig i groc per la vergonya de veure's confosa amb banderes estrangeres. La guerra de desolació i de tragèdia desencadenada en el territori de la República, ha esdevingut en el moment històric d'Europa i del món una gloriosa epopeia per la justícia i per la Pau universal.

En el curs del procés d'aquests temps, Catalunya ha esdevingut el centre territorial de direcció on tenir a casa seva el Govern de la República. I en el nostre territori es troben centenars de milers de població civil d'altres terres germanes i heroics soldats d'altres llocs de la Península. La República espanyola, que havia consagrat la solidaritat fervent de Catalunya pel reconeixement de l'Estatut, inici de les nostres llibertats i reparació històrica a un fet de força, fa avui més ferma aquesta unió i la segella arreu per la sang i pel foc on s'ajunta l'heroisme de tots els homes i de tots els pobles de l'Espanya republicana en un noble estímul competidor d'honor, de glòria i de sacrifici.

ARA PARLO JO, CATALANS! Ara jo parlo als catalans i voldria tenir la paraula penetrant com un espas i forta i contundent com una massa. Ara jo parlo als camperols, als quals he prodigat les propagandes de la meua joventut. Als obrers amb els quals he compartit la presó manta vegada. A les classes mitjanes. Als nostres intel·lectuals. I, en definitiva, a tots els fills de Catalunya, pensin com pensin, siguin de l'estament que siguin, i els parlo en nom de la Pàtria. Els parlo en nom d'aquesta Catalunya meravellosa, de terra fecunda i magnífica, país de Democràcia en línies històriques pròpies i inescorrables, de personalitat definida, liberal i democràtica; amiga de la pau, de l'art, del treball i de la fraternal i pacífica relació humana. Això és Catalunya! La nostra Catalunya, el nom de la qual ens fa tremolar el cor d'emoció i ens inunda d'encis les fibres més delicades de la nostra ànima. Parlo als meus compatriotes que estimen el lloc on han nascut ella i els seus fills i coneixen els reconeixements i poètics d'aquesta terra benaurada, on s'ajunten la mar i la muntanya i el sol en una besada perquè els homes hi puguin treballar en benestar i pugui millor florir l'amor a la Pàtria i els anhels de fraternitat. Parlo a ells en el nostre llenguatge, que és el que els arriba endins i els recorda la primera cançó i les primeres paraules de la seva mare.

Parlo als catalans! Voldria estimular en ells i no sé fer-ho, però ho sento, tot l'amor patriòtic, tot el deure cívic, tot el valor davant de la Història, tot l'interès davant del futur per a una cosa. Una paraula que no la voldríem dir, però que hem hagut de pronunciar i sentir-la i des de fa dos anys ens hem

lliurat e ella sense mesura. Una paraula que ha esdevingut necessària, obligada i santificada per a tots els ciutadans de la República, però que ara, si fos possible, hauria de tenir encara vibracions més sublimes i més heroïques. Una paraula única: GUERRA! Tots en peu de guerra, tots hem de fer la guerra, tots hem de donar la vida si cal per a la guerra, per guanyar la victòria, per l'honor, el deure, la glòria i la vida de Catalunya. Per la independència de la República Espanyola i els interessos de la Democràcia en el concert universal de la civilització humana.

Des del primer moment Catalunya ha estat al seu lloc en els mitjans de combat de tots els ordres. Però ara els exèrcits estrangers són a les portes de casa nostra. Porten a l'ànima un especial afany de sotmetre i escarnir el nostre poble perquè saben que ell ha representat sempre la cultura davant la força, la llibertat per sobre el despotisme. Els ideals de Catalunya condensen el sentit de la lluita davant del món. Concepcions totalitàries de l'Estat, sistemes d'opressió, afanys d'imperialismes, castes dominadores, contra el sentit liberal i democràtic en el qual es canalitzen pacíficament les legítimes i necessàries inquietuds populars en la recerca de formes més pures d'estabilitat i de justícia. Ells odien tot allò nostre, fins l'estructura, l'ambient, la Història, el ritme de la vida, l'imponderable espiritual. Si les seves plantges trepigessin el territori català s'estremiria el subsòl de Catalunya i les nostres muntanyes tremolarien de vergonya. El nostre idioma seria perseguit, les nostres institucions escarnides, la nostra gent sotmesa, els nostres costums befats. «VOE VICTIS!». Moros i altres soldats estrangers com a dominadors de la nostra terra catalana! Això no pot ésser, catalans, ni pel fet, ni pel nom, ni per l'interès de Catalunya en el passat i en l'esdevenidor. Cal percebre tota la profunditat i abast de l'hora majestuosa que travessem i que el rellotge de la Història assenyala amb campana de ressonància que s'estén per tot el món i haurà de penetrar en la profunditat del futur. Catalans! Catalans! A lluitar i a treballar. A resistir, perquè resistir és el triomf. Interessos múltiples poden concertar-se en les possibilitats properes.

El Cap del Govern de la República, doctor Negrín, en el seu vigorós, s'erè i magnífic discurs d'abans-d'ahir, va assenyalar les perspectives d'aquests instants: RESISTIR. Tots els catalans han de donar-hi exemple. S'ha de produir una mobilització general de treball de fortificacions i una mobilització general bèl·lica d'homes per al front de batalla. A les portes del nostre territori lluiten aferrissadament els nostres soldats. Cadascú clavat al seu lloc. Cadascú de la reraquerda en el punt del seu deure. Cada home, un gegant. I cada català, un home!

Un fill de Catalunya vol dir un heroic lluitador en el diccionari de la Història. Amunt per la victòria, germans. Per la victòria que busquem ací, ara, com a reducte decidit i represa gloriosa i definitiva.

La bandera de la República enlaire, flamejant al vent els seus plecs i coberta de glòria davant del món impàvid. I sobre el pit dels catalans i impresa en la seva ànima la senyera de les quatre barres. I tots junts a la resistència o destinada i terrible per a preparar la propera empenya que foragiti els invasors de tot el territori de la República.

— Qui ets tu? — sóc un català situat en el forat increbantable i invencible de l'amor i de la defensa de la meua terra.

— Què vols? — Perquè estens la mairalla i fas córrer la sang?

— Lluito contra els invasors de la meua Pàtria; lluito davant del món i de l'espai infinit pel nom i l'existència de Catalunya. Vull guanyar i merèixer la pau que estimo. NO PODRIA VIURE SENSE LA LLIBERTAT!

VISCA CATALUNYA!

GUERRA! Tots en peu de guerra, tots hem de fer la guerra, tots hem de donar la vida, si cal, per la guerra, per a guanyar la victòria, per l'honor, el deure, la glòria i la vida de Catalunya i per la independència de la República Espanyola.

La injustícia de la No intervenció

El «Manchester Guardian» publica una crònica de l'ofensiva d'Aragó, a la qual pertanyen els paràgrafs següents:

«Els rebels han llançat a aquesta ofensiva, la més gran des de la campanya del Nord, tots llurs recursos estrangers. Els periòdics italians han lloat el valor de les brigades de «Sagetes Negres» i «Blaves»; Franco en persona a parlat a Belchite als moros victoriosos. «Sou—ha exclamat— la flor dels exèrcits». On hi havia filats, els aixafaren els tancs rebels; quan una posició governamental oferia resistència, el cel es cobria d'aparells estrangers de bombardeig. Ni els veterans de l'Exèrcit republicà pogueren aguantar llur terreny davant del terrible armament enemic. Després de la presa de les primeres muntanyes, els plans de l'Ebre afavoriren l'avanc rebel; gaudirà ara que voreja les carenes costeres de Catalunya?»

Es podrà preguntar per què l'Exèrcit republicà, en el qual feia poc s'hi havien posat tan grans esperances, ara retrocedeix. Hi ha una resposta clara: els enemics d'Espanya són incansables, i els altres països tenen por d'ajudar-la. Hi ha una debilitat en les polítiques de les nacions que respecten la llei, debilitat de la qual s'aprofiten de ple Alemanya i Itàlia. Poc s'ha sentit parlar últimament de la intervenció estrangera a Espanya, i es fa creure a Europa que el Comitè de No Intervenció segueix pressionant, encara que molt lentament, per tal de obtenir una veritable retirada dels estrangers d'Espanya.

Però aquest Comitè està poc més a la vora d'un acord que la passada tardor, mentre el Govern legítim de Espanya fa front a una terrible i creixent injustícia. Mai no ha estat tan valuós com ara l'ajut d'Alemanya i Itàlia als rebels. L'actual ofensiva de Espanya deu tota la seva força als aeroplans italians i alemanys, als tancs i als canons d'aquests mateixos països. No són els que els donaren l'any passat; són els que actualment els estan enviant en nombres majors que mai.

Les fàbriques de Barcelona produint tot el que està al seu abast no poden competir amb els vastos re-

El seu destí

per mitjà de l'astrologia

Escrigui avui mateix Apartat n.º 8-Mataró

curiosos de les fàbriques d'armaments italianes i alemanyes. El menys que es pot fer és confessar que la no intervenció és una farsa criminal que ha d'ésser immediatament abandonada. Si és de debò que la intervenció activa està ara en el seu punt culminant, si els interessos britànics poguessin estar amenaçats directament en una Espanya que degués la seva victòria a Itàlia i a Alemanya, ¿què pensar fer el Govern?

JOVÉ I GUARDIOLA — XERES
 CONYAC JOVÉ I GUARDIOLA
 CONYAC SIR GUILLALUME
 CONYAC GRAN PARRAL
 CONYAC VIVES
 Confiteria BARBOSA - Mataró

Anuncis oficials

AJUNTAMENT DE MATARÓ
 Edicte

Miquel Bas Dalmau ha demanat la autorització de l'Ajuntament per a instal·lar un motor a gasolina, de un HP., en un pou emplaçat en finca del paratge El Miró del Veïnat de Cirera, que confronta amb J. Mora, pel Nord; J. Ibern, a l'Est; Teis, a l'Oest i el mateix i J. Brutau, al Sud; el que es publica per a que els interessats puguin presentar les reclamacions procedents, en el termini de 15 dies, a comptar de l'inseriment d'aquest Edicte al diari local LLIBERTAT.

Mataró, 25 de març de 1938.—El Secretari subst., J. Illa Ros.—Vist i plau, L'Alcalde, Ramon Molist.

ALTRE

Joan Coll Estrany ha demanat autorització per a instal·lar un motor a gasolina per a extreure aigua d'un pou destinada a regar en finca del Veïnat de Cirera que confronta amb Lluïsa Marlés, pel Nord; C. Labori, per l'Est; A. Grané, per l'Oest i C. Puig, al Sud; i es concedeixen quinze dies per a que els interessats presentin les reclamacions que fossin pro-

cedents, a comptar de l'endemà de l'inseriment d'aquest edicte al diari local LLIBERTAT.

Mataró, 25 de març de 1938.—El Secretari subst., J. Illa Ros.—Vist i plau, L'Alcalde, Ramon Molist.

Aquest número ha estat sotmès a la censura

Informació local

DIETARI

Ja han tornat els vàndals.

Avui, a un quart de nou del matí, han apategut cinc avions facciosos sobre Mataró. Missatgers de la barbarie, han buidat llur càrrega sinistra, sembradora de mort i destrucció.

Hom els ha vist, lluents, com si fossin de matèria argentada. Volaven a molta alçària, sens dubte per assegurar-se — els covards! — de no rebre la rèplica merecuda.

—No eren negres, no — deia una dona que els havia vist —; eren ben blancs, els assassins!

Sí, en altres ocasions també els hi hem vist, de blancs, sota el bany del sol. I hom en diu ales negres, però és més indicat dir-ne ànimes negres, dels esbitros que els tripuen i dels malvats que els dirigeixen.

Ja van quatre bombardeigs, que sofreix Mataró, la laboriosa, la pacífica, però també digna, viril i revolucionària ciutat del Maresme.

En la guerra moderna, en la «guerra total» que hem d'aguantar contra els fillbusters que pretenen apoderar-se del nostre país, això dels bombardeigs de pobles és cosa corrent, amb el vist i plau dels còmlices demòcrates (?) que capitaneja Chamberlain.

L'horror que inspiraten arreu del món els darrens atemptats aèris de Barcelona és continuat cada dia sobre diversos pobles.

Chamberlain, però, el milionari de la City, està satisfet de les seves gestions prop de Mussolini. Diu que ja no bombardegen Barcelona.

També han dit, més de deu vega-

des, els filofeixistes mataronins, que a casa nostra no vindrien, els avions italo alemanys. Ho sabien de bona tinta.

Nosaltres, però, que coneixem els uns i els altres, no ens fem de paraules hipòcrites i fal·lases. Encara que no hi hagi objectius concrets, en tenim prou de saber els instints i les tàctiques feixistes. Fan el mal per a satisfer llur sadisme i per a infondre pànic.

¿Resultat?

Set o vuit morts i una trentena de ferits. Però la moral de la teraguarda resta incòlume. Al contrari, l'odi al feixisme creix amb les agressions.

Amb aquesta tragèdia hi podem ésser sovint. ¿I els refugis? Peix que avui no haurien servit, però un altre dia poden ésser molt útils.—P.

MORALES PAREJA — XERES

Demaneu sempre:

CONYAC POPULAR
 CONYAC EXTRA Morales Pareja
 CONYAC JULIO CÉSAR

Dispositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

NOTA PREGADA.—Se'ns prega la publicació de la següent nota:

Endavant, jove guàrdia.—Joventut espanyola: Segueix engruixint les dues Divisions fins a passar de la xifra calculada. Guanyar temps, hora a hora, a l'enemic: Estigueu segurs que tots veïllem perquè la sang d'aquesta joventut tan estimada sigui saba i vida de la gran pàtria lliure de demà. Jove guàrdia, jove guàrdia! Apressa't a cobrir amb la teva valentia el front on durant la jornada d'avui s'han batut els nostres soldats com en els millors dies! Camarades que esteu aquesta mateixa hora a les trinxeres, escolteu com s'apropa novament el pas ferm de la nostra joventut. No cediu ni un sol pam de terra! Teniu tot Catalunya posada en peu de guerra darrera vostra. Convenceu-vos amb l'experiència de les darreres 48 hores que a l'invasor se'l pot deturar quan la vostra voluntat heroica i el fet que no hi hagi altra solució que batre's, destrueix els seus càlculs d'una fàcil victòria. I que el miracle no ha vingut sinó de vosaltres mateixos. Que el comunicat de demà porti a tots els llocs les accions glorioses de l'Exèrcit de l'Est!

El poble espanyol està decidit a guanyar la guerra i la guanyarà.—El Comitè.

MANÇANILLA «LA MAJA»

XERES FINÍSSIM «PETRONIO»
 MORALES PAREJA — XERES
 Dispositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

(Segueix a la plana 4)

Obriu comptes lliures

Els comptes lliures no estan subjectes a intervenció de cap mena.

Utilitzeu el xec barrat

Es el distintiu modern del comerç ben organitzat.

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

Dr. R. Perpinyà - Oculista

AJUDANT DEL DOCTOR LAPERSONE DE PARIS

MATARÓ BARCELONA
 B. Darruti (St. Agustí), 35 Provença, 185, 1.ª, 2.ª entre Aribau i Universitat
 Dimecres, de 11 a 1. Dissabtes, de 5 a 7 De 4 a 7 tarda
 TELEFON 72354

Dr. J. Barba Riera

Inspector Municipal de Sanitat — Metge de l'Hospital Clínic

ESPECIALISTA EN

GOLA - NAS - ORELLES

Visita: Dimarts, dijous i dissabtes, de 4 a 6 - Econòmica, de 6 a 8
 Dimecres, de 9 a 12

FERMI GALAN, 419, pral. (cantonada Lepant)

MATARÓ

Informació del dia

Barcelona

4 tarda

Comunicat oficial d'anit

EXERCIT DE L'EST. — La lluita en els sectors d'aquest Exèrcit continua amb les mateixes característiques de gran duresa.

Al sector de Barbastro, l'enemic ha aconseguit avançar la seva línia fins a Monçó i Binaced.

Ajudat per masses d'aviació i artilleria ha ocupat Alcarraz, a la zona de Fraga, a desgrat de l'enèrgica resistència dels nostres soldats.

Al sud de l'Ebre, forces pròpies han conquistat la cota 1097, i es combat amb extraordinària intensitat prop del vèrtex de San Joaquín.

També s'ha rectificat a avantguarda la nostra línia al sector d'Ejulve, i s'ha obtingut la conquesta de posicions de gran valor estratègic.

Força pressió rebel, al sector de Calanda, ha obligat les nostres forces a evacuar Cerollera.

L'aviació lleial ha realitzat diversos i molt eficaços serveis de bombardeig i ametrallament contra concentracions i columnes enemigues.

EXERCIT DE LLEVANT. — Les tropes lleials combaten a la serra de Gálvez, al nord-oest de Terriente, poble que han passat en llur avanç.

Altres forces nostres han ocupat Masegoso.

També hem conquistat Los Centenares i hem rebutjat completament els contraatacs de l'enemic, que ha sofert moltes baixes.

ALS ALTRES EXERCITS. — Res de nou.

L'aviació estrangera segueix bombardejant poblacions civils

Nota facilitada ahir a la tarda pel Ministeri de Defensa Nacional:

Durant la nit última, Portbou ha estat objecte de quatre bombardeigs per l'aviació facciosa. En els dos primers, els avions entraren volant sobre algunes jurisdiccions de França.

A les set del matí quatre trimotors «Junker» han bombardejat Sant Vicenç de Calders.

Aquest matí, a les 8'30, cinc trimotors «Junker» han llançat 50 bombes

sobre Castelló. Han destruït quinze cases i han causat algunes víctimes.

A les 10'44 tres trimotors han bombardejat Salou i seguidament Tarragona.

A les set de la tarda un hidrofació ha bombardejat i ametrallat Hospitalet, Coll de Balaguer i Sant Vicenç de Calders.

Ajuntament

L'alcalde, senyor Salvador, ha rebut la visita del senyor Serrano Batanero.

Continuen arribant a l'Ajuntament telegrams de protesta amb motiu dels darrers bombardeigs de què ha estat víctima Barcelona.—Fabra.

Presidència

El President de Catalunya, senyor Lluís Companys, ha rebut avui un nombre considerable de felicitacions amb motiu del parlament que, ahir nit, pronuncià per ràdio.

Ha rebut l'alcalde de Barcelona i el senyor Nicolau d'Oliver.—Fabra.

Governació

El Diari Oficial de la Generalitat publica un decret dissolent l'Ajuntament de Prat de Llobregat pels motius que s'esmenten.

El senyor Sbert ha passat el matí treballant al seu despatx on ha rebut diverses visites, entre elles uns representants del Municipi de Flix.—Fabra.

Cultura

A la Conselleria de Cultura el senyor Pi i Sunyer ha despatxat amb els caps del seu departament, rebent diverses visites.—Fabra.

Economia

El conseller Comorera ha despatxat, aquest matí amb el Director general de Ramaderia.—Fabra.

Absolució

El Tribunal d'Espionatge ha vist la causa instruída, contra Adrià Martínez al qual ha absolt lliurement.—Fabra.

Decrets

El President de la República, senyor Azaña, ha signat varis decrets de Justícia, Hisenda i Governació.—Fabra.

Estranger

4 tarda

La resistència de Catalunya provoca una reacció favorable a França

PARIS. Tota la premsa francesa d'ahir remarca que els republicans resisteixen amb èxit en relació als esforços que fan els franquistes. Cal remarcar «L'Ordre», que dirigeix el gran periodista Emile Buré, que publica un article editorial en el qual, en parlar d'aquesta resistència i de l'èxit d'aquesta, diu: «El prestigiós impuls que ha aixecat tot Catalunya pot encara restablir la situació. El President Negrín va cridar ahir tots els homes vàlids a les armes i ha declarat la pàtria en perill. Nosaltres sabem quins miracles pot realitzar la fe patriòtica, i per haver-los tingut com a companys de trinxera a Vhampagne, l'Argonne i al Somme, nosaltres sabem també quins admirables combatents són els catalans. Ells es batien per la llibertat i es batien també per la seguretat de la nostra frontera pirenenca. Nosaltres no podem menys que cridar-los: «Coratge, camarades: coratge; és precís aguantar».

Alguns periòdics, particularment «L'Humanité», remarquen que l'ambaixador de Franco anà, ahir a visitar Mussolini per tal de felicitar-lo per les «proeses magnífiques» realitzades pels aviadors italians. Fan destacar aquests diaris el fet que aquestes «proeses» han causat la mort a un diplomàtic francès.

El diari «L'Oeuvre» també remarca especialment la resistència, i tots els diaris destaquen la crida feta ahir per la Generalitat a tots els catalans i no esperaven altra cosa que la magnífica resposta donada pel poble de Catalunya, on totes les forces polítiques i socials s'han posat al costat del Govern.

De Londres arriben notícies que l'opinió pública britànica ha reaccionat molt fort a favor de la República espanyola, cosa que també s'observa ací a través de la premsa.

Les víctimes del nazisme

MEXIC.—El ministre d'Afers Exteriors, ha llurat una nota a l'ambal-

xador dels Estats Units, segons la qual el govern mexicà accepta prendre part en l'ajuda als refugiats polítics, víctimes del nazisme.—Fabra.

No és cert

MOSCOU.—La notícia de la detenció del senyor Schmidt, no és certa.

Contràriament, continua en el seu càrrec en l'administració marítima.—Fabra.

Atemptat

HOMAN.—El President del Consell de Transjordània, Ibrahím Pachà, ha estat víctima d'un atemptat.—Fabra.

Avions perduts

HONOLULU.—Durant les manobres de l'exèrcit americà, ha desaparegut un hidroavió amb tots els seus tripulants.

Amb aquest, ja són dos els aparells sinistrats durant les manobres.—Fabra.

No compreu

MEXIC.—Davant la baixa del peso mexicà, el ministre d'Hisenda aconsella l'abstenció en totes aquelles compres que s'hagin d'efectuar en moneda estrangera.—Fabra.

Devastació

COLUMBRES (Cansas).—Un tifó violentíssim ha devastat tota la regió.

Ahir hi havia 24 morts i més de 200 ferits.—Fabra.

Soldats i oficials facciosos són tractats a guitzes pels alemanys i els italians

HENDAYA.—De la zona facciosa espanyola arriben notícies que demostren a quin grau de brutalitat i de lladrocini han arribat les forces invasores estrangeres.

El terror ha augmentat en aquests darrers temps en el territori rebel, i molt especialment a la part de Galícia i Astúries, on els assassins segueixen perpetrant-se diàriament.

Les tropes espanyoles van vestides amb uniformes rebutjats per l'exèrcit lleial. El calçat també arriba d'aquell país i és tan dolent que apenes dura, i els soldats han de comprar-se sabates pel seu compte o anar descalços. En totes aquelles regions del nord s'ha robat a la població civil els materials que posseïa i el veïnat ha de dormir a terra o en malfegues de confecció casera.

Els moros són odiats per la gent, puix que constantment es dediquen a apallissar aquelles dones que no es presten a l'atropellament brutal i repugnant. No fa gaires dies, a Trúbia, un soldat d'artilleria fou castigat per haver mort un moro que atropellava bàrbarament una noia que estava en una masia tenint cura d'un ramat.

Els oficials i caps italians tracten brutalment els soldats espanyols i no toleren indicacions de cap mena als oficials de l'Exèrcit feixista espanyol.

La desconfiança de les tropes invasores estrangeres arriba als més extrems detalls. Als aeròdroms està terminantment prohibit pel comandament italià que hi hagi mecànics espanyols. Són, en la seva immensa majoria, alemanys i italians. Tampoc no es permet carregar els aparells d'explosius als soldats d'aviació de Franco, perquè fa poc temps, en un aeròdrom de Vitoria i en un altre d'Avila, apenes elevats dos aparells que havien equipat soldats espanyols, feren explosió dues bombes que porraven, i resultaren els avions i els pilots destrocats. Aquest fet s'ha repel·lit i ha provocat la mort d'alguns aviadors estrangers.

En Geroni Ros i Plans

(VAQUER).

ha mort víctima del bombardeig d'avui, als 57 anys

E. P. D.

Els seus afligits: esposa, Joaquina Cot i Pujol; fills, Paquita i Joan; germana, Maria; cunyats i cunyades, nebots, cosins i demés família, en fer saber als amics i coneguts tan trista nova, els preguen l'assistència a la Clínica «L'Aliança Mataronina», carrer de la Mutualitat (Lepanto), 13, demà divendres, a DOS QUARTS DE QUATRE de la tarda, per a acompanyar el cadàver al cementiri, pel qual favor els quedaran molt agraïts.

Mataró, 31 de març del 1938.

HA PASSAT EL FEIXISME...

L'aviació del crim i de la barbàrie, sobre Mataró

Heus ací el balanç de la tragèdia:

Cases destruïdes, 3 - Morts, 6 - Ferits, 17

Cases destruïdes parcialment, 3

Cases amb desperfectes de més o menys consideració, 30

A la manera de comunicat oficial

A les vuit vint-i-cinc del matí, cinc trimotors feixistes han volat sobre Mataró a gran alçària procedents del cantó d'Argentona i direcció al mar, deixant anar diverses bombes de metralla i una gran quantitat d'incendiàries. Una gran part han caigut en terres dels voltants de la ciutat i les restants en alguns carrers de la part occidental de Mataró.

La quantia dels danys i víctimes són consignats ja en les xifres que donem més amunt.

Els trimotors han desaparegut ràpidament.

En aquella hora...

Mataró, en aquella hora comença el ritme de ciutat treballadora. Les fàbriques comencen a treballar i la remor de les màquines omple els nostres carrers de veus metàl·liques que saben la nostra riquesa.

L'estrepit de les detonacions ha paral·litzat per complet la ciutat.

La trencadissa de vidres, els crits i els xisclets dels ciutadans que fugien estemordits entre la fumera i la pols de les cases enderrocades, ha substituït tot això.

Ràpidament, amb una precisió matemàtica, s'ha organitzat tot el servei de socors i salvament.

Creu Roja, sanitaris, metges, ambulàncies, bombers, policies, guàrdies d'assalt, guàrdies municipals, soldats, ciutadans espontanis, tot-hom amb un desinterès i un esperit magnífic de solidaritat, han començat els treballs.

Les autoritats civils i militars i els tècnics han donat les ordres oportunes i ha arribat l'hora dolorosa de constatar

Les víctimes

En els primers moments s'han recollit els cadàvers de Carme Nonell, Edelmira Garcia i Josep Alonso, tots tres en les proximitats d'una horta. La primera és la filla de la casa i els dos darrers són mare i fill, refugiats de guerra.

El cadàver de Pilar Catarineu Lladó, de 28 anys, casada, s'ha recollit horriblament mutilat.

Els ferits han estat traslladats a la Clínica Aliança Mataronina, on han estat atesos per tota la plantilla de doctors, practicants i infermeres.

Són els següents: Joan Cardona Maria Moreno; Aracel Ortega; Josep Tur; Claveria; Geroni Ros; Eduard Roig; Dolors Calero; Dolors Macià; Joan Barro; Concepció Graupera; Anita Puig; Consol Colom; Josep Muñoz; Marí Puig; Jordi Puig; Avelina Nonell; Joan Graupera; Ferran Calba.

Al cap de poc de ingressar, ha mort Geroni Ros, vaquer.

La sala de la Clínica, convertida en hospital de sang, ha viscut el balanç d'aquesta hora tràgica que els avions feixistes del crim i de la barbàrie han fet viure a Mataró, petjant

el nostre cel com fills d'un nou Atila, santificat per escarni dels segles, pel Papa del catolicisme romà...

A primeres hores de la tarda ha mort el nen de set anys Joan Cardona,

Al dispensari de la Creu Roja han estat assistits Pere Pons, Isidre Serrallta Dalmáu, Mercè Vila Moragues i Lluís Mirambell Banyeres, tots ells de pronòstic lleu.

Fet divers

Cap de les bombes incendiàries llençades no ha arribat a cremar.

Un ciutadà anònim ha lliurat a la Clínica cinc centes pessetes per cooperar a les despeses d'auxili.

Diversos ciutadans, refugiats a cases dels afores amb motiu del bombardeig del juliol passat, han sofert els efectes per segona vegada.

Comentarís? Per què!

Odi, ODI més que mai contra tot el que respiri feixisme!

I serenitat en nosaltres mateixos per tal d'assegurar la Victòria definitiva.

Informació local

(Ve de la plana 2)

NECROLÒGICA.—Avui ha tingut lloc l'enterrament del ciutadà i conseqüent antifeixista, Francesc Vallcorba.

El seguici, molt nombrós, ha demostrat la simpàtia que gaudia l'amic Vallcorba, a la família del qual donem el més sentit pesam.

CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA
CONYAC JULIO CÉSAR
de la casa xeressana
MORALES PARRIS
Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

SUBDELEGACIÓ MARÍTIMA DE MATARÓ.—S'ordena que, amb la major urgència, tots els inscrits de Marina dels Reemplaçaments de 1928, 1929 i 1929, que siguin Metges o Practicants, passin per aquesta Oficina per a acreditar ho.

Mataró, 31 de març de 1938.—El Subdelegat Marítim, Antoni Giménez.

Per 50 cèntims poden fer un bon obsequi, amb

ILURENES
postre matoroní

Demaneu-los en les bones tendes de queviures. — Fabricats per PASTISERIA BATET.

NOTA DE LA DELEGACIÓ DE PROVEIMENTS.—El Delegat Comarcal del Maresme del Govern de la República va fer lliurament a la Secció de Proveïments de l'Ajuntament de Mataró per a vendre en el Mercat de Pl. i Margall els gèneres

següents, producte dels decomisos efectuats en el Maresme.

Dia 19 de març: 31'50 quilos de faves, 30 quilos de pèsols i 90 manats de ceba natural.

Dia 21: 2.844 escaroles i énsiams, 65 cols i 548 quilos de pèsols.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per fer un present de bon gust.

AJUNTAMENT DE MATARÓ Conselleria-Regidoria de Finances i Proveïments

AVÍS

AVÍS

La Delegació Comarcal de la Direcció General de Proveïments del Govern de la República ha fet lliurament a aquesta Conselleria-Regidoria d'una quantitat considerable d'alls, procedents d'un decomís efectuat per dita Delegació.

Aquests alls es posaran a la venda al públic en els Mercats al preu de 5 i 10 cèntims la cabeça segons el tamany de cada una.

La venda es començarà demà divendres, dia 1 d'abril, i continuarà en els dies successius.

Mataró a 31 de març del 1938.—El Conseller Regidor, Josep Calvet.

Ajuntament de Mataró Servei d'Assistència Social

Cupó dels Invàlids Bon Cooperatiu

Es posa a coneixement del públic en general que en el sortejament efectuat avui a la Conselleria d'Assistència Social, corresponent al dia 30 de març del 1938, segons consta a l'acta a poder d'aquesta Conselleria, el premi de vint-i-sis pessetes ha correspost al

Número 728

Els números corresponents, premiats amb tres pessetes, són els següents:

028-128 228 328-428-528-628-828-928.

Mataró, 30 de març del 1938.

Urgent

Necessito 32.000 pessetes en 1.ª hipoteca sobre finca rústica a 10 milieus de Mataró, tota regadua, abundantíssima aigua.

Raó: Fermí Galan 261, 1.ª, de 9 a 12 matí i de 6 a 8 tarda.

IMPRESA MINERVA.—MATARÓ

Hostal Bonaventura Durroti

Esplèndid servei de coberts i a la carta
Gran saló per a Banquets i Festes
Habitacions amb aigua corrent
1 quartos de bany
Garatge en el mateix Hotel

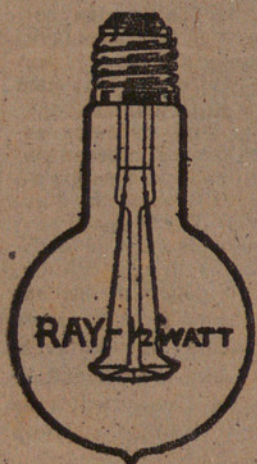
R. Durroti, 1 Fermí Galan, 377 Teléfon 128

Per braguers, faixes,
mitges, aparells ortopèdics i demés

Preus reduïts

Casa Català

F. Galan, 322 Mataró

MILESA

Manufactura Ibèrica de Làmpares Elèctriques S. A.

Bombetes de tots els tipus

Quals: «Pera», «1/2 watt», «Standard», «Opalines», «Llum del dia».

De fantasia: «Flames», «Esfèriques», «Perfums», «Cilíndriques», «Xinxetes», etc.

Fabrica a Mataró:

FRANCISC LAYNET (Borda 3)
Tel. 108